

provincie **HOLLAND**
ZUID

Aan Provinciale Staten

GS brief aan Provinciale Staten

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
1 september 2020

Ons kenmerk
PZH-2020-746756377
DOS-2016-0006773

Bijlagen
-

Onderwerp

Inventarisatie vervolg schade culturele infrastructuur
Zuid-Holland en Corona

Geachte Statenleden,

In de overlegvergadering van de Statencommissie Bestuur, Maatschappij en Middelen van 17 juni 2020 bent u middels de brief "Inventarisatie culturele infrastructuur Zuid-Holland en corona" (PZH-2020-74204992) geïnformeerd over de gevolgen van de coronacrisis voor de culturele sector in Zuid-Holland. In deze brief hebben wij aangekondigd met de gemeenten in overleg te gaan om gezamenlijk de handen ineen te slaan om de cultuursector in Zuid-Holland te ondersteunen en hiervoor aandacht te vragen bij het Rijk.

Sinds medio juni 2020 hebben wij diverse acties ondernomen:

- Er heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden op 16 juni 2020 met 24 Zuid-Hollandse gemeenten;
- Er is een brief gestuurd over COVID-19 en de cultuursector in Zuid-Holland aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (25 juni 2020);
- Er is samen met Noord-Holland een positon paper "cultuur in Noord- en Zuid-Holland zwaar getroffen door coronacrisis" opgesteld;
- Er is een inventarisatie gehouden naar de vervolgschade onder de culturele sector onder Zuid-Hollandse gemeenten.
- Naar aanleiding van Motie 929 Ondersteuning culturele sector hebben GS besloten de Subsidieregeling noodsteun culturele sector Zuid-Holland 2020 op te stellen en worden PS verzocht het subsidieplafond hiervoor vast te stellen.

Inventarisatie vervolgschade

Middels deze brief informeren wij u over de resultaten van de inventarisatie naar de vervolgschade door de coronamaatregelen voor de cultuursector in Zuid-Holland. De vragenlijst is naar 52 gemeenten gestuurd. Er zijn 40 reacties ontvangen.

Wij informeren u graag over de belangrijkste uitkomsten uit de inventarisatie. In verband met de vertrouwelijkheid van de verkregen informatie per gemeente en soms instellingen is ervoor gekozen de inventarisatie niet mee te sturen.

Nadrukkelijk dient benoemd te worden dat het om een indicatie van de netto schade van de cultuursector gaat. Gemeenten hadden niet altijd al op voorhand de exacte gevolgen van de noodmaatregelen in beeld of konden dit moeilijk inschatten. Sommige gemeenten hebben dan ook een schatting voor het gehele jaar aangeleverd. Ook is door enkele gemeenten opgemerkt dat in de maanden juni tot september veel culturele instellingen (bijv. theaters) gesloten zijn, dus dat deze maanden niet een representatief beeld geven van de schade gedurende het jaar.

Uitkomsten inventarisatie vervolgschade op hoofdlijnen

Netto vervolgschade

Bijna alle gemeenten geven aan dat er sprake is van vervolgschade en dat de effecten van de covid-19 maatregelen voor de culturele sector groot zijn. Alleen een paar kleine gemeenten geven aan dat er nauwelijks sprake is van schade of kunnen op dit moment nog geen indicatie geven van de schade.

Opvallend is dat de gevolgen en de schadebedragen zeer sterk uiteenlopen en zeer divers zijn. De netto schade van gemeenten ligt tussen € 8.000, -- tot in een enkel geval 11 miljoen euro.

Gemeenten met de grootste schade qua bedragen zijn over het algemeen de grotere gemeenten (100.000+ inwoners). Tegelijkertijd zien we dat culturele voorzieningen in deze grote(re) gemeenten eerder in aanmerking komen voor steun vanuit Rijksregelingen (regeling 300 miljoen ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap) dan andere gemeenten. Opvallend is dat uit de inventarisatie blijkt dat de schade in middelgrote gemeenten soms ook groot is.

Algemeen gesteld lijkt het er op dat de hoogte van de schade oploopt naar mate de gemeente groter is en/of een rijkere culturele infrastructuur/ meer culturele instellingen/ voorzieningen heeft. Dit ligt ook in de lijn der verwachtingen. Hierop zijn echter wel een paar uitzonderingen, zoals de gemeenten Katwijk, Noordwijk en Maassluis (vooral forse schade theaters en concertzalen), waar de schade hoog is in vergelijking met gemeenten van dezelfde grootte. De paar gemeenten waar nauwelijks schade is, beschikken over weinig culturele instellingen of over instellingen waar veel vrijwilligers werken. Dit zijn vaak de kleine en middelgrote gemeenten.

Zwaarst getroffen instellingen

Op de vraag voor welke type instellingen de schade het grootst is, geven gemeenten aan dat het die instellingen betreft die grotendeels afhankelijk zijn van publieksinkomsten of verhuur (podia, theaters, musea, festivals). Binnen deze groep worden podia en theaters het vaakst genoemd (20 keer) als meest getroffen instellingen. Hierbij wordt ook opgemerkt dat het zeer lastig is om voor het komend jaar te programmeren, gezien de onzekerheid.

Musea worden bij de vraag welke type instellingen het hardst getroffen worden naast theaters/podia 11 keer genoemd.

Bibliotheken worden soms genoemd als instellingen met grote vervolgschade maar in veel mindere mate dan theaters, musea en podia (8 keer).

Enkele gemeenten wijzen erop dat er klappen kunnen vallen in de amateurkunst (seizoen 2020-2021), bijvoorbeeld doordat er minder cursisten zullen intekenen op het cursusaanbod en doordat zangkoren minder leden krijgen.

Ook zien sommige gemeenten dat sponsorgelden teruglopen.

Vrijwilligers

Op de vraag wat de gevolgen zijn voor instellingen die met vrijwilligers werken geven veel gemeenten aan dat er zorgen zijn over de toekomst, zeker nu in de eerste maanden is gebleken dat vooral (oudere) vrijwilligers wegblijven. Dit kan soms zorgen voor problemen en onrust onder de vrijwilligers. Het wegvallen van vrijwilligers veroorzaakt soms ook problemen voor programmering en openingstijden, en het is zoeken naar oplossingen. Een positief voorbeeld betreft de bibliotheek van Krimpenerwaard, die een oproep deed gericht op jongeren om boekenpakketten te bezorgen. Dit leverde grote respons op en biedt misschien nieuwe kansen.

Nieuwe ontwikkelingen

Een positieve ontwikkeling is dat veel instellingen in gemeenten hebben gezocht naar nieuwe methoden en manieren om toch hun culturele aanbod te kunnen voortzetten en het publiek te bereiken, bijvoorbeeld door digitale programma's of lessen aan te bieden.

Wat betreft de 1,5 meter samenleving zijn de instellingen samen met gemeenten op zoek naar oplossingen, bijvoorbeeld door grotere panden beschikbaar te stellen en buitenruimte te benutten waardoor een aantal voorstellingen wel doorgang kan vinden (theater uitgebreid met terras, voorstellingen op straat). In Schiedam is het project 'Troostkunst' gestart. De gemeente Lansingerland heeft een strippenkaart ontwikkeld voor sport- en cultuuractiviteiten. In Leiden is 'De straat' opgestart, een project om kunstdisciplines in de wijk te brengen. Tot nieuwe inkomsten leidt dit overigens nauwelijks.

Maatregelen gemeenten

Gemeenten doen veel voor de culturele sector binnen hun gemeentegrenzen. Ze hebben vaak intensief contact met hun culturele instellingen om te kijken waar ze kunnen ondersteunen. Veel gemeenten schorten de huur op of schelden de huur kwijt. Gemeenten lopen hiermee inkomsten mis, maar helpen de culturele sector wel degelijk.

Een aantal, vooral grotere gemeenten (10) zoals Delft, Hillegom, Zuidplas en Rotterdam hebben een steun- of noodfonds voor cultuur ingesteld, en 3 gemeenten zijn dit nog aan het overwegen. De gemeente Dordrecht co-financiert de aanvragen van theater Kunstmin, poppodium Bibelot en het Dordrechts museum in het kader van de beschikbaar gestelde rijks gelden (48,5 mln.-regeling).

De inventarisatie onderstreept dat de problemen in de culturele sector groot en gevarieerd zijn, en de toekomst onzeker. Sommige gemeenten geven aan dat het waarschijnlijk onmogelijk wordt om alle instellingen overeind te houden. De verwachting is dat aanpassingen in verband met de 1,5 meter samenleving aan zullen houden, ook in 2021. Dit betekent dat de verdienmodellen voor bijvoorbeeld theaters/podia voor langere tijd onder druk staan. Dit vergt slagkracht en veerkracht van de cultuurinstellingen en van de betrokken overheden.

De uitkomsten van de inventarisatie zijn gebruikt bij de opstelling van de Subsidieregeling noodsteun culturele sector Zuid-Holland 2020. Met het hiervoor uitgetrokken bedrag van € 3 miljoen kan een belangrijke stap gezet worden om via gemeenten de vitale gemeentelijke culturele instellingen te ondersteunen.

Voorts zullen wij, mede op basis van de uitkomsten van de inventarisatie, en de situatie van de cultuursector in Zuid-Holland, in overleg blijven met onze gemeenten om de handen ineen te slaan en afspraken te maken. Samen willen we de culturele sector ondersteunen en zullen we richting het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap de problemen in de Zuid-Hollandse cultuursector onder de aandacht blijven brengen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

--

drs. H.M.M. Koek

drs. J. Smit